

Lockdown Stories โควิดนี้ พังังไหว

ฉันทวี สุขประเสริฐ ชวนสนทนา

รุ่งตะวัน อ่วมอินทร์ content editor

นักวิชาการ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

ในช่วงปลายมีนาคม 2563 กรุงเทพมหานครที่เคยเป็นมหานครอันมีผู้คนและยานยนต์สัญจรพลุกพล่าน เป็นสีสนับ กลับกลายเป็นเมืองที่เงียบสงัด ถนนโล่งไร้รถยนต์ นั่นเป็นผลมาจาก Lockdown ปิดเมือง

Lockdown เป็นมาตรการที่หลายประเทศทั่วโลกนำมาใช้เพื่อจำกัดพื้นที่ และควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโควิด 19 แต่ในทางกลับกัน ก็ต้องยอมรับว่าการ Lockdown ในระยะเวลาที่ยาวนานและต่อเนื่องนั้น มีผลต่อสภาพจิตใจของผู้คน และที่ร้ายแรงกว่าคือผลกระทบทางเศรษฐกิจ บางคนตกงาน มีรายได้ลดลง ทั้งที่รายจ่ายคงเดิม รวมทั้งต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานเป็น work from home ฯลฯ

อ่านความรู้สึกและประสบการณ์ของคนเมืองชนชั้นกลางในช่วง lockdown 5 เรื่องราว พวกเขาคิดและมองเห็นตนเองอย่างไรในช่วง Lockdown

1. social distancing และ social interaction ในเมือง Seattle สหรัฐอเมริกา

เรื่องโดย – Nattawan Wood, freelance, Seattle, U.S.A.

“เราว่า social distancing มันทำให้คนตื่นตัวเรื่อง social interaction มากขึ้น
ที่นี้เป็นสังคมแบบเชิงเดี่ยว การ lockdown ทำให้คนโหยหาการมีปฏิสัมพันธ์มากขึ้น
ขณะเดียวกันมันทำให้เรารู้ว่าจริงๆ แล้วงานกว่าครึ่งสามารถทำจากที่บ้านได้
เราเชื่อว่าหลังจากนี้การทำงานของคนที่นี้จะเปลี่ยนไป หากระบบทุกอย่างลงตัว”

ช่วงปลายเดือนมกราคม 2563 รัฐวอชิงตันเป็นรัฐแรกของสหรัฐที่พบคนป่วย covid-19 ก็คือรัฐที่เราอยู่นี้
แหละ แต่ตอนนั้นยังไม่มีวี่แววอะไรเลย จนกระทั่งเดือนมีนาคมรัฐเริ่มประกาศปิดเมือง ห้ามทำกิจกรรมกลุ่ม
เกิน 50 คน จากนั้นจำกัดลงมาเป็น 25 คน แล้วมาเป็น 10 คน จนปิดโรงเรียนประมาณวันที่ 13 มีนาคม 2563
ตอนนี้ประกาศปิดยาวไปจนหมดภาคเรียนเลย ส่วนกิจการอื่นๆ ตอนนี้กำหนดไว้ว่าจะปิดถึงวันที่ 4 พฤษภาคม
2563 ซึ่งก็ยังไม่แน่นอน อาจปิดนานกว่านั้น ทุกอย่างมันเกิดขึ้นเร็วมากจนหลายๆ อย่างตั้งรับกันไม่ทัน

ก่อนประกาศนี้ปรากฏว่ามีโรงเรียนในเขตข้างเคียงปิดก่อน มีการเตรียมการที่ดีมาก ภายในเวลา 24
ชั่วโมง เขาสามารถหา tablet ให้เด็กที่ต้องการได้ทั่วถึง ตรวจสอบจนแน่ใจว่าทุกคนมีอินเทอร์เน็ตพร้อมใช้งานได้
แล้วสั่งปิดโรงเรียนเลย

นอกจากนี้ ยังมีการส่งอาหารกลางวันให้กับเด็กๆ ด้วย แต่พอผู้ว่าการรัฐสั่งปิดโรงเรียนทั้งหมด กลับ
กลายเป็นว่าเขานี้ต้องมาติดตั้งระบบใหม่ เพราะเขตอื่น ทำแบบเดียวกันไม่ได้ เขาถือว่าไม่มีความเท่าเทียมทาง
การศึกษา

เมื่อลูกๆ ต้องเรียนจากที่บ้าน จึงค่อนข้างถูกละหลุ่ในการจัดเตรียมเครื่องมือและความพร้อมต่างๆ ไม่ว่าจะ
จะเป็นเรื่อง zoom meeting และระบบการสอนแบบ online learning โดยเฉพาะความพร้อมของผู้ปกครอง ซึ่ง
หากต้องกลับไปทำงานต้นเดือนพฤษภาคมจริงๆ พ่อแม่จะทำอะไรในเมื่อโรงเรียนยังไม่เปิดเทอม

สำหรับเรา เราทำงานเป็นฟรีแลนซ์จึงยังไม่กระทบมาก นอกจากเวลาต้องมีประชุม ส่วนสามีทำงานด้าน
Information System ให้กับ medical group ตอนนี้ต้องทำงานจากบ้าน 100% เขาบอกว่าตอนนี้ทุกอย่าง
เตรียมการติดตั้งระบบไว้แล้ว พร้อมรับมือกับจำนวนคนที่จะต้องทำงานจากบ้าน รวมถึงระบบ telemedicine
ด้วย ที่ตอนนี้เปลี่ยนมาเป็นแบบนี้หมด ทั้งๆ ที่ก่อนหน้านี้ covid-19 มีความพยายามเปลี่ยนมาใช้ระบบ
telemedicine แต่คนยังไม่นิยมกัน ยังคงคุ้นเคยกับการต้องเข้ามาพบหมอด้วยตัวเอง กลับกลายเป็นว่าตอนนี้ผู้คน
หันไปหาหมอแบบออนไลน์กันหมด

เราว่า social distancing มันทำให้คนตื่นตัวเรื่อง social interaction มากขึ้น ที่นี้เป็นสังคมแบบเชิงเดี่ยว การ lockdown ทำให้คนโหยหาการมีปฏิสัมพันธ์มากขึ้น ขณะเดียวกันมันทำให้เรารู้ว่าจริงๆ แล้วงานกว่าครึ่งสามารถทำจากที่บ้านได้ เราเชื่อว่าหลังจากนี้การทำงานของคนที่นี้จะเปลี่ยนไปหากระบบทุกอย่างลงตัว

เราคิดว่ากลุ่มที่เหนื่อยคือ single parent เนื่องจากที่นี้อัตราหย่าร้าง 50% เลยทีเดียว เวลาออกไปซื้อของ เขามักไม่ค่อยให้อาเด็กไปด้วย ระวังเรื่อง social distancing มาก แม้แต่ไปเล่นกับเพื่อนก็ยังถูกห้าม

รัฐวอชิงตันมีคนเอเชียอาศัยอยู่เยอะมาก เรายังไม่เคยเจอเรื่องการเหยียดเชื้อชาติหรือเลือกปฏิบัติ แต่ได้ยินข่าวจากรัฐอื่น เช่น มีครอบครัวคนจีนโดนแทงตอนไปซื้อกับข้าว คนแทงเป็นอเมริกันบอกว่าโมโหที่คนจีนเอาไวรัสเข้ามา แม้กระทั่งหมอก็กังโดนเหยียด ที่เราว่าตลาดคือยังมีหลายคนไม่เชื่อว่า covid-19 มีจริง บางคนเชื่อว่าเป็นเรื่องของเกมการเมือง

ตอนนี้ (ปลายเมษายน 2563) ทรัมป์ประกาศเปิดประเทศอีกครั้งแล้ว โดยให้ผู้ว่าการรัฐแต่ละรัฐตัดสินใจเองว่าจะเปิดเมื่อไหร่ ตอนนี้มีความกังวลกันว่าถ้าเปิดเร็วไปไวรัสจะกลับมาอีกระลอกแล้วจะรับมือกันไม่ไหว เรื่องเศรษฐกิจที่นี้น่าห่วงมาก ยอดคนตกงานพุ่งไปอย่างน่ากลัว เกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอยแน่นอน แต่ไม่รู้จะหนักขนาดไหน

2. เมื่อนักยักซ์ต้องหลับไหล

เรื่อง- ทศพร วิทยานานนท์, พนักงานบริษัทการบินไทย

*“สิ่งที่เคยแน่นอนกลับกลายเป็นความไม่แน่นอน
ไม่ว่าจะเป็นเรื่องรายได้ หรือสถานการณ์ของบริษัท
ตอนนี้ผมต้องมองหาช่องทางในการทำอาชีพเสริมไว้บ้างแล้ว
เพราะถ้าสถานการณ์ยังเป็นแบบนี้ไปอีก 2-3 เดือน
หรือลากยาวไปกว่านั้น ผมก็อาจจะกลายเป็นคนว่างงานก็ได้”*

covid-19 มาแบบไม่คาดคิด แบบไม่ทันได้เตรียมตัวเตรียมใจ แม้จะติดตามตั้งแต่ข่าวการระบาดที่อยู่อันแต่
ก็ไม่คิดว่ามันจะระบาดหนักไปทั่วโลกอย่างรวดเร็วขนาดนี้

ผมทำงานสายการบิน เรื่องนี้จึงส่งผลกระทบต่ออาชีพผมโดยตรง เมื่อโรคระบาดทั่วโลก ทุกคนหยุดเดินทางข้ามประเทศ การเดินทางด้วยเครื่องบินหยุดชะงัก แล้วไม่รู้ว่าจะกลับมาเป็นเหมือนเดิมเมื่อไหร่ ทำให้สถานะของบริษัทผมเองตั้งอยู่บนความไม่แน่นอน

ตอนนี้สิ่งที่เคยทำในชีวิตประจำวันก็กลายเป็นสิ่งต้องห้าม เคยนั่งกินข้าวในร้านโปรด เคยเล่นฟุตบอลกับเพื่อนทุกวันเสาร์ เคยเดินช้อปปิ้งกับแฟนในวันหยุด เคยเข้ายิมอย่างต่อเนื่องแทบทุกวัน พอไม่ได้ทำแล้วก็รู้สึกอึดอัด เหมือนโดนพรากความสุขในชีวิตไป ทั้งๆ ที่ก่อนหน้านี้ เราก็มองว่ากิจกรรมเหล่านี้เป็นเรื่องปกติธรรมดา แต่ตอนนี้กลับโหยหาชีวิตธรรมดาสุดๆ

จากปกติที่ชอบดูฟุตบอลก็เปลี่ยนมาดู Netflix ลองเปิดใจดูซีรีส์เกาหลีก็พบว่าสนุกและน่าติดตามมาก เป็นเรื่องหนึ่งที่ค้นพบในช่วง covid-19 เพราะถ้าเป็นเหตุการณ์ปกติ ผมก็คงเลือกใช้เวลาว่างทำกิจกรรมอย่างอื่นมากกว่านั่งดูซีรีส์

ผมคุยกับเพื่อนร่วมงาน ต่างก็ไม่อยากจะเชื่อกับสิ่งที่เกิดขึ้น ก่อนหน้านี้เที่ยวบินเข้าประเทศไทยหาศาล ต้องทำงานล่วงเวลาแทบไม่มีวันหยุด แต่มาวันนี้กลับต้องหยุดงาน เดือนหนึ่งทำงานแค่ 7-8 วัน เพราะปริมาณงานลดลงกว่า 90%

กว่าที่เชื้อไวรัสนี้จะหมดไป กว่าที่แต่ละประเทศจะยอมเปิดประเทศให้ชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยว กว่าที่คนชั้นกลางจะมีเงินมากพอที่จะไปเที่ยวต่างประเทศได้อีกครั้ง พอนึกภาพดูแล้วคงใช้เวลาอีกหลายปี การท่องเที่ยวถึงจะฟื้นตัวกลับมา ดังนั้นสายการบินหลายแห่งอาจจะต้องปิดตัวเองลงเพราะแบกรับภาวะขาดทุนไม่ไหว

สิ่งที่เคยแน่นอนกลับกลายเป็นความไม่แน่นอน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องรายได้ หรือสถานการณ์ของบริษัท ตอนนี้ผมต้องมองหาช่องทางในการทำอาชีพเสริมไว้บ้างแล้ว เพราะถ้าสถานการณ์ยังเป็นแบบนี้ไปอีก 2-3 เดือน หรือลากยาวไปกว่านั้น ผมก็อาจจะกลายเป็นคนว่างงานก็ได้

จากเดิมผมเคยใช้จ่ายกับสิ่งของฟุ่มเฟือยมากมาย ซื้อรองเท้ามาเป็นสิบคู่ ซื้อเสื้อผ้าใหม่ทุกเดือน ถึงตอนนี้คงทำแบบนี้ไม่ได้แล้ว เชื่อว่าหลายคนก็ต้องปรับพฤติกรรมการใช้ชีวิตและการใช้จ่ายเช่นกัน

ต่อให้ covid-19 หมดไป ผมก็คิดว่าหลายๆ อย่างจะไม่มีวันเหมือนเดิม บางธุรกิจจะล้มหายตายจากไปอย่างถาวร จำนวนคนตกงานคงมากมายมหาศาล ทุกคนจะไม่กล้าใช้จ่ายกับของฟุ่มเฟือยหรือไม่จำเป็นอีกแล้ว

ชีวิตของมนุษย์คนหนึ่งเฉลี่ยราว 70 ปี กลับมาถูกไวรัสพรากเวลาแห่งความสุขไปแล้ว 1 ปีเต็มๆ คิดเป็นอัตราส่วนแล้วมันมากกว่า 1% ในช่วงชีวิตเรานี้แหละ ดังนั้นจงใช้ชีวิตนี้ให้คุ้มค่าและมีความสุข เลิกทุกข์กับสิ่งที่เรากังวลไปเองและยังไม่เกิดขึ้น เลิกให้ค่ากับคนที่ไม่สำคัญกับชีวิตเรา ใช้เวลากับครอบครัวและคนที่คุณรักให้มากที่สุด เราไม่ปฏิเสธว่าเงินทองสำคัญในการดำเนินชีวิต แต่ไม่มีอะไรสำคัญไปกว่า การได้ใช้ชีวิตธรรมดาอย่างมีความสุขในทุกๆ วัน

3.Work from Home เหมือนสบาย แต่ก็ไม่ง่ายนะ

เรื่องโดย - สุชาติพ ลภสมทบ, พนักงานหน่วยงานรัฐ

“การสื่อสารระหว่างคนทำงานด้วยกันเป็นเรื่องสำคัญมาก
ต้องใช้เครื่องมือสื่อสารมากกว่าปกติ พูดมากกว่าปกติ
ส่งเอกสารไปมาผ่านอีเมลมากกว่าปกติ
เรียกได้ว่าต้องปรับวิธีการทำงานใหม่ทั้งหมดเลยทีเดียว
อีกทั้ง ยังต้องเขียนแผนการทำงานและรายงานผลการปฏิบัติงานรายวัน
เพื่อส่งทุกสัปดาห์ แต่ก็เข้าใจเพราะผู้บริหารคงไม่เห็นว่าคุณนั่งทำงานยังไง”

เราเริ่มได้ยินคำว่าไวรัสโคโรนามาตั้งแต่เดือนมกราคมหรือกุมภาพันธ์ ปี 2563 ขณะนั้นยังคิดว่า การแพร่ระบาดของนี้จะประมาณโรคซาร์ส เมอร์ และไข้หวัดนก

แต่...ไม่ใช่เลยไวรัสนี้ไปไกลยิ่งกว่า แถมเชื้อไวรัสยังเดินทางด้วยเครื่องบินและเรือเดินสมุทรไปทั่วโลก

ต่อมาถึงมีชื่อโรคว่า covid-19 ปรากฏการณ์นี้สะท้อนคนทั้งโลกและน่าจะเปลี่ยนวิถีชีวิตของมนุษย์ในยุคนี้ไปตลอดกาล

ปลายเดือนมีนาคม 2563 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดเริ่มรุนแรงไปทั่วโลกรวมถึงประเทศไทย และมีรายงานจากฝ่ายอาคารที่สำนักงานเราเช่าอยู่ว่า มีผู้ติดเชื้อจำนวน 2 ราย สำนักงานที่เราทำงานอยู่ออกระเบียบให้เจ้าหน้าที่ทำงานอยู่บ้าน หรือ Work from Home

การ Work from Home แบบ 3 วันจึงเริ่มขึ้น สำหรับเราซึ่งกำลังตั้งท้องได้ 7 เดือน จึงได้สิทธิในการทำงานที่บ้านเต็มเวลา 5 วัน ต่อมารัฐบาลประกาศ Lockdown ด้วย พ.ร.ก. ฉุกเฉิน ทำให้แทบทุกคนต้องอยู่บ้าน สมบูรณ์แบบ ครอบครัวเราก็เช่นกัน

การทำงานจากที่บ้านไม่ยากแต่ไม่ง่าย ดูเหมือนสบายแต่ไม่สบาย

ข้อดี คือไม่ต้องออกไปเสี่ยงติดเชื้อและรถติดข้างนอก เพราะสำหรับคนที่ท้อง 7 เดือน การขับรถเกิน 1 ชั่วโมง จะปวดขาและหลังมาก ตื่นมา กินข้าว อาบน้ำ เปิดโน้ตบุ๊คก็ทำงานได้เลย

ข้อเสีย คือ ต้องทำกับข้าวกินเองทุกมื้อ มันจึงเป็นการนั่งทำงานไปแล้วต้องนึกด้วยว่าจะกินและทำอะไรกิน ต้องล้างผักก่อน ต้องนำเนื้อสัตว์ออกช่องฟรีซก่อน หุงข้าวด้วย ทำให้หัน กินให้ทัน ก่อนที่การประชุมออนไลน์จะเริ่ม

การสื่อสารระหว่างคนทำงานด้วยกันเป็นเรื่องสำคัญมาก ต้องใช้เครื่องมือสื่อสารมากกว่าปกติ พูดมากกว่าปกติ ส่งเอกสารไปมาผ่านอีเมลมากกว่าปกติ เรียกได้ว่าต้องปรับวิธีการทำงานใหม่ทั้งหมดเลยทีเดียว อีกทั้งยังต้องเขียนแผนการทำงานและรายงานผลการปฏิบัติงานรายวันเพื่อส่งทุกสัปดาห์ แต่ก็เข้าใจเพราะผู้บริหารคงไม่เห็นว่าคุณนั่งทำงานยังไง

การรักษาระยะห่างทางสังคม หรือน่าจะเรียกว่าการรักษาระยะห่างทางกายภาพมากกว่า ทำให้เราไม่ได้เจอใครหลายคน ทำให้เราไม่ได้กินข้าวนอกบ้าน ทำให้เราไม่ได้ไปหาพ่อกับแม่ ทำให้เราไม่ได้ไปเที่ยว แต่สิ่งที่เราได้กลับมาคือ “เวลา”

เวลาที่ได้ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันกับคนในครอบครัวแบบ 24 ชั่วโมง อย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในชีวิต การได้ทำกับข้าวกินเองทุกมื้อเป็นเรื่องดีสำหรับคนที่ท้องที่เป็นเบาหวานอย่างเรา ได้ทำอาหารปลอดภัยกิน และคนหลายคนพัฒนาทักษะการทำอาหารไปไกลมาก จากนี้ร้านอาหารบนโลกคงจะอยู่ยากมาก

อีกสิ่งที่เราได้กลับมาคือ การฟื้นตัวของธรรมชาติบนโลกใบนี้ วันหนึ่งเราต้องกลับไปเซ็นเอกสารที่ออฟฟิศ เนื่องจากเป็นการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบพัสดุจึงไม่สามารถใช้ลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ได้ เราจอตลอดบนตึก

ชั้น 6 สิ่งที่เรามองเห็นคือ ฟ้าเป็นสีฟ้าใสปราศจากฝุ่น PM 2.5 ที่คุกคามกรุงเทพฯ มาตลอดหลายเดือน เราได้ข่าวพะยูนกลับมาว่ายน้ำที่จังหวัดตรังอย่างมีความสุข เราได้ข่าวเต่าทะเลขึ้นมาวางไข่บนชายหาดทั่วโลก ล่าสุดเราได้ข่าวฝูงฉลามหูดำว่ายน้ำริมหาดที่จังหวัดกระบี่

โลกอาจสูญเสียบะริไปมากมายจากการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่อย่าง covid-19 แต่ในอีกทางหนึ่งเราก็ได้อะไรหลายๆ อย่างกลับคืนมาเช่นกัน トラバได้ที่เราสามารถป้องกันตัวเองรักษาชีวิตไม่ให้ติดโรคนี้อย่างตลอดรอดฝั่ง

4. We win Covid-19 together.

เรื่องโดย - อูริสรา เทพบุรี นักเขียนนามปากกา อูริยา

“จริงๆ ก็มีผลกระทบตั้งแต่ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำแล้ว
เราผลิตสินค้าบนเทรนด์ซึ่งขึ้นตรงต่ออำนาจการซื้อและความพึงพอใจของลูกค้าเป็นสำคัญ
ถ้าเทียบกับ covid-19 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก
แต่ไปกระทบการใช้ชีวิตมากกว่า เราไม่สามารถไปพักผ่อนด้วยการเดินเข้าร้านหนังสือ
ร้านเครื่องเขียน หรือไปซูเปอร์มาร์เก็ตได้ครั้งละนานๆ
และที่สำคัญงานสัปดาห์หนังสือที่ต้องยกเลิก ใจหายมากนะสำหรับเรา”

เรามองปรากฏการณ์ covid-19 ด้วยความตื่นตะลึง เห็นอะไรที่ไม่เคยเห็น มุกตลกอย่าง เจอกันหลัง 7-11 ปิด หรือสมัยเด็กเราเคยอ่านแก๊กตลกเอาครกหินมาจำนาก็ได้เห็น แต่พอเกิดขึ้นจริงๆ มันไม่ขำเลย และวิกฤตนี้เกิดขึ้นทั่วโลก ต้องเรียกว่ายุคสมัยหนึ่งคนทั้งโลกจะมีประสบการณ์ร่วมกันได้ก็น่าจะเป็นเรื่องสงคราม ตอนนี้ก็เหมือนสงครามกลางๆ ลุ้นเหตุการณ์กันวันต่อวัน ข่าวลือ ข่าวจริง กองทัพไหนรับมืออย่างไร คนเสียชีวิตเท่าไร แต่เปลี่ยนจากมนุษย์ฆ่ากันมาเป็นมนุษย์ต้องฆ่าไวรัสให้ได้

อาชีพเราคือ นักเขียนอิสระ จริงๆ ก็มีผลกระทบตั้งแต่ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำแล้ว เราผลิตสินค้าบนเทรนด์ซึ่งขึ้นตรงต่ออำนาจการซื้อและความพึงพอใจของลูกค้าเป็นสำคัญ ถ้าเทียบกับ covid-19 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก แต่ไปกระทบการใช้ชีวิตมากกว่า เราไม่สามารถไปพักผ่อนด้วยการเดินเข้าร้านหนังสือ ร้านเครื่องเขียน หรือไปซูเปอร์มาร์เก็ตได้ครั้งละนาน ๆ และที่สำคัญงานสัปดาห์หนังสือที่ต้องยกเลิก ใจหายมากนะสำหรับเรา แม้ว่าตลาดหนังสือเล่มจะเปลี่ยนเป็นอีบุ๊กบ้างแล้ว แต่มันคือเทศกาล คือ การพบปะกันระหว่างนักเขียนคนอ่าน เป็นพื้นที่ที่ได้แลกเปลี่ยนความเห็น พูดคุยกัน อัปเดตข่าวสารกัน พอไม่มีงานนี้ก็เหมือนชีวิตขาดอะไรไป อาชีพนักเขียนนักอ่านปีนี้ดูไม่สมบูรณ์ เชื่อว่าอีกหลายกิจกรรมที่ต้องล้มเลิกไปหลายๆ คนก็คงรู้สึกเหมือนกัน ภาพยนตร์ ดนตรี การท่องเที่ยว ทุกอย่างเลย

เราได้เห็นคือปฏิกิริยาตอบสนองของมนุษย์ทั่วโลก การรับมือ การแก้ปัญหา แนนอนเราอยู่ร่วมในวิกฤตนี้กันทั้งโลก เรารับสาร เราคิด เราวิจารณ์ เราแบกรับความกังวลจากคนในครอบครัวจนเกิดความเครียดสะสมไม่รู้ตัว จนวันหนึ่งเรามา นั่งไตร่ตรอง ชีวิตเราไม่ได้แยขนาดนั้น มีคนที่แย่กว่าเรา ไม่มีใครที่ไม่ได้ผลกระทบ พอใจมันปลดล็อคคิ๊บบ เราก็มองใจอยากช่วยเหลือคนอื่น แบ่งปัน เอื้อเฟื้อแบบที่เราทำได้ เพื่อให้ทุกอย่างผ่านไปด้วยดีและเร็วที่สุด

และ...ประเทศเราเนี่ย เวลาปกติก็มันกันมาก ไม่ค่อยมีระเบียบ มือไวไปก่อนสมอง แต่พอเกิดภัยพิบัติที่ไรก็พร้อมใจช่วยเหลือกันอย่างพร้อมเพรียงโดยไม่ต้องมีใครบอก ก็เป็นอะไรที่แปลกดี ซึ่งพอรับข่าวสารแบบนี้ทำให้พลังด้านบวกกลับมา

ในภาวะที่โลกเผชิญภาวะวิกฤตที่ทำให้ต้องปรับตัว ถูกจำกัดอิสระบางอย่างทำให้เราพบว่าคนเราแค่ได้ใช้ชีวิตที่มีปัจจัยสี่ครบ มีเงินเก็บออมบ้าง ต้องการแค่ความสุขพื้นฐาน ล้มบ้างเดินบ้างแต่ได้ใช้ชีวิต ได้อยู่กับคนที่รัก แค่นั้นก็พอแล้ว เพราะเราไม่รู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นจริงๆ

5. Online Learning โลกใหม่ของการเรียนการสอน

ครูระดับมัธยมศึกษา, โรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่ง กทม.

ภาพจาก www.freepik.com

“การเกิด covid-19 กลับเป็นสถานการณ์บังคับที่ทำให้ครูทุกคนต้องฝึกฝนเรียนรู้โปรแกรมต่างๆ เพื่อเตรียมตัวกับการใช้จริง ก็ถือได้ว่า covid-19 เป็นตัวผลักดันให้แวดวงการศึกษาหันมาใช้รูปแบบการสอนออนไลน์อย่างจริงจังมากขึ้น

ถ้าให้มองปรากฏการณ์ covid-19 มองว่าเปรียบเสมือนสึนามิลูกใหญ่ที่ถาโถมเข้ามาโดยที่ทุกคนไม่ทันตั้งตัว และส่งผลกระทบต่อคนทั่วโลกอย่างไม่เคยมีใครคาดคิด ในไทยเองมองว่าคล้ายกับการเกิดสึนามิในปี 2547 ตรงที่ประเทศไทยยุคใหม่ไม่เคยมีประสบการณ์เรื่องโรคระบาดที่รุนแรงขนาดนี้ ทำให้การเตรียมการรับมือเป็นไปอย่างชุลมลุก ต้องใช้เวลาและการระดมความคิด รวมถึงศึกษาจากตัวอย่างของหลายๆ ประเทศมาเป็นบทเรียนในการแก้ไขปัญหา

ในส่วนตัว ช่วงแรก covid-19 กระทบกับงานไม่มากนัก เนื่องจากทำงานเป็นครูสอนระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่ง

ช่วงที่มีการระบาดของ covid-19 เป็นช่วงที่นักเรียนปิดภาคเรียนไปแล้ว และคิดว่าโรงเรียนระดับประถม มัธยม ส่วนใหญ่ที่ไม่ใช่โรงเรียนนานาชาติก็ปิดเทอมแล้วเช่นเดียวกัน จึงไม่กระทบกับการเรียนการสอน

ตอนแรกคิดว่าไม่นานการระบาดนี้น่าจะจบลงทันเปิดภาคเรียนปีการศึกษาใหม่

แต่ต่อมาสถานการณ์เลวร้ายมากขึ้น โรงเรียนจึงต้องเตรียมรับมือ โดยเฉพาะการสอนออนไลน์ ซึ่งที่ผ่าน มาทางโรงเรียนพยายามที่จะสนับสนุนให้ครูใช้โปรแกรมสอนออนไลน์ อย่าง google classroom นี้มีความ พยายามที่จะใช้มา 2-3 ปี แล้ว แต่ด้วยความเคยชิน ความสะดวกในรูปแบบการสอนเดิมๆ การผลักดันเรื่องเหล่านี้ จึงยังไม่เป็นผลสำเร็จ

การเกิด covid-19 กลับเป็นสถานการณ์บังคับที่ทำให้ครูทุกคนต้องฝึกฝน เรียนรู้โปรแกรมต่างๆ เพื่อ เตรียมตัวกับการใช้จริง ก็ถือได้ว่า covid-19 เป็นตัวผลักดันให้แวดวงการศึกษาหันมาใช้รูปแบบการสอนออนไลน์ อย่างจริงจังมากขึ้น

อย่างไรก็ดี การสอนออนไลน์อาจจะใช้เพื่อแก้ไขสถานการณ์ขณะนี้ และเหมาะกับบางเนื้อหา ยังไม่ สามารถทดแทนการเรียนการสอนทั้งหมดได้ ต่อไปก็น่าจะมีการเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น

สำหรับโรงเรียนที่ตัวเองสอนอยู่กำลังวางแผนกันว่าจะใช้โปรแกรม google classroom ในการ สั่งงาน การสอบเก็บคะแนน และน่าจะใช้ google meet สำหรับการพูดคุยในห้องเรียน

เท่าที่สำรวจเบื้องต้น เด็กนักเรียนเกินครึ่งมีทรัพยากรรองรับ แต่อาจจะติดขัดในบางราย เช่น บางคนมีที่ นอน มีเน็ตบู๊ตเครื่องเดียวกันก็อาจจะต้องแบ่งกัน บางคนไม่สะดวกเพราะต้องตามพ่อแม่ไปทำงาน ฯลฯ ซึ่งประเด็น พวกนี้ทางโรงเรียนก็ต้องคุยกันว่าแก้ปัญหายังไง ความไม่พร้อมก็อาจจะมี ที่ต้องระวังคือพอเป็นการเรียน ออนไลน์แล้ว ครูมักจะให้งานเยอะเพื่อให้นักเรียนมีคะแนนเก็บ สุดท้ายกลายเป็นงานถาโถมเด็ก

ในส่วนการใช้ชีวิต แน่แน่นอนว่ามีผลกระทบอยู่บ้าง อย่างแรก คือค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นตั้งแต่มีการ ระบาด เนื่องจากต้องซื้อหน้ากากอนามัย แอลกอฮอล์ เจลแอลกอฮอล์ ซึ่งของเหล่านี้ปกติที่บ้านจะซื้อไว้ใช้เป็น ประจำอยู่แล้วแต่ไม่เพียงพอ อีกทั้งของเหล่านี้ราคาถีบตัวสูงขึ้นเป็น 10 เท่าและหายากขึ้น

ยิ่งหลังจากการประกาศ พ.ร.ก.ฉุกเฉิน ให้ทำงานอยู่ที่บ้านและพยายามกักตัวอยู่บ้าน พบว่าค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นอีกส่วนหนึ่งคือการสั่ง Grab Food เพื่อลดการออกจากบ้าน ในมุมหนึ่งจึงอดคิดไม่ได้ว่าขนาดเราซึ่งมีเงินเดือน ยังรู้สึกว่าการใช้จ่ายเหล่านี้กระทบ และหากเป็นคนหาเช้ากินค่ำ มีรายได้เป็นวันๆ ไม่มากนัก จะเป็นอย่างไร ขณะที่รายได้อาจจะลดลงแต่ค่าใช้จ่ายกลับเพิ่มขึ้น การเข้าถึงสิ่งของจำเป็นหน้ากอกอนามัย แอลกอฮอล์ เพื่อช่วยป้องกันการติดเชื้อก็น่าจะยากขึ้น ทำให้รู้สึกเห็นใจคนกลุ่มนี้มากๆ ว่าเขาจะผ่านพ้นวิกฤตินี้ไปได้อย่างไร เราเลยพยายามช่วยเหลือโดยสนับสนุนการซื้อสินค้าจากผู้ขายระดับเล็กๆ เพื่อให้เม็ดเงินหมุนเวียนไปถึงมือคนกลุ่มนี้บ้างไม่มากนักน้อ

ขณะเดียวกันก็คิดถึงเรื่องการวางแผนการใช้เงินก็มากขึ้น ไม่ควรประมาท จากตัวอย่างหลายๆ อาชีพที่เคยบูม อาชีพที่ทำเงินมหาศาล เช่น นักบิน มาวันนี้ก็พาลตกงานเอาง่ายๆ และจากข้อมูลที่ปรากฏขึ้นมาเรื่อยๆ ก็ดูเหมือนว่าสถานการณ์ไม่น่าจะจบโดยเร็ว หรือหากจบแล้วก็ยังต้องมีการฟื้นฟูระยะยาว เศรษฐกิจย่อมกระทบเป็นวงกว้างแน่ๆ และแม้ว่าการทำงานโรงเรียนดูเหมือนจะไม่น่ามีผลกระทบอะไรมาก แต่หากผู้ปกครองนักเรียนทำธุรกิจและประสบปัญหา แนนอนก็ย่อมส่งผลมาถึงโรงเรียนด้วยเช่นกัน

สุดท้ายแล้วสิ่งที่มองเห็นคือปรากฏการณ์นี้ชี้ให้เห็นว่า จะผ่านพ้นวิกฤตินี้ไปได้มนุษย์ต้องตระหนักถึงความร่วมไม้ร่วมมือกันอย่างจริงจัง ช่วยเหลือโดยซัจต่อคติ ผลประโยชน์ทางอำนาจ การเมือง และผลประโยชน์ส่วนตน การร่วมมือทั้งในแง่องค์ความรู้ ยารักษาโรค อุปกรณ์ ปัจจัยต่างๆ เพราะหากยังมีประเทศใดประเทศหนึ่งมีผู้ติดเชื้อเป็นจำนวนมาก เศรษฐกิจโลกย่อมส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกันแน่ อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ใหญ่ๆ แบบนี้ แม้ว่าจะบอกให้ทุกคนร่วมมือช่วยกัน เพื่อให้ผ่านพ้นสถานการณ์ไปได้ก็ตาม แต่ผู้รับผิดชอบหลักและผู้เกี่ยวข้องต้องตระหนักในหน้าที่ของตนเอง “รู้รับผิดชอบ” เป็นสิ่งสำคัญ

.....